

**TÜRKİYE İMSAD ‘HAZİRAN 2020 SEKTÖR RAPORU’ AÇIKLANDI:
Nisanda Covid-19 ile daralan sektör,
haziranda teşvik paketi ile rahatladı**

Türkiye İMSAD, yapı sektörü ve ekonomi çevreleri tarafından dikkatle izlenen aylık sektör raporunu açıkladı. ‘Türkiye İMSAD Haziran 2020 Sektör Raporu’na göre, Covid-19 salgını nedeniyle inşaat malzemeleri sanayi üretimi 2020 yılı nisan ayında 2019 yılı nisan ayına göre yüzde 24,1 geriledi. Nisan ayındaki sert üretim düşüşünde pandemi nedeniyle iç pazar ve ihracat pazarlarının kapanması etkili oldu. Haziran ayında iktisadi faaliyetlere ve sosyal hayata planlı ve kontrollü bir geri dönüş başladı. İnşaat sektörü bu geri dönüşten olumlu etkilendi ve haziran ayı verileri itibarıyla hızlı bir toparlanma yaşadı. İnşaat malzemeleri sanayisinin de bu toparlanmadan olumlu etkilenmesi bekleniyor.

İnşaat malzemesi sektörünün çatı kuruluşu **Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD)** tarafından hazırlanan ‘**Haziran 2020 Sektör Raporu**’nda şu tespitler yer aldı: İnşaat malzemeleri sanayi üretimi 2020 yılının ilk çeyreğinde yüzde **8,1** büyüme gösterdi ancak Covid-19 salgını ile ortaya çıkan koşullar inşaat malzemeleri sanayi üretimini ilk kez nisan ayında önemli ölçüde etkiledi. TÜİK güncel verilerine göre 2 ay geriden açıklanan inşaat malzemeleri sanayi üretimi 2020 yılı nisan ayında 2019 yılı nisan ayına göre yüzde **24,1** geriledi. Nisan ayındaki sert üretim düşüşünde üretimin, iç pazarın yanı sıra ihracat pazarlarının kapanması etkili oldu. 2020 yılı nisan ayında **22** alt sektörün **20**’sinde üretim bir önceki yıla göre azalırken, **2** sektörde ise arttı. Artış gösteren sektörler birleştirilmiş parke yer döşemeleri ile seramik kaplama malzemeleri oldu.

Nisan ayındaki sert gerileme ile 2020 yılı ocak-nisan döneminde inşaat malzemeleri sanayi üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde **0,1** geriledi. 2020 yılı ocak-nisan döneminde **10** alt sektörde ise halen üretim artışı bulunuyor. Üretim artışı bulunan ilk **5** sektör; birleştirilmiş parke ve yer döşemeleri, seramik kaplama malzemeleri, düz cam ve yalıtım camları, inşaat boya ve vernikleri ile armatür, musluk, vana ve valfler oldu.

2020 yılı ocak-nisan döneminde **12** alt sektörde ise üretim geçen yılın aynı dönemine göre geriledi. Ocak-nisan döneminde üretimde en yüksek gerileme yaşanan alt sektörler çimento ve betondan eşyalar, tuğla ve kiremit, plastik inşaat malzemeleri, metalden kapı ve pencereler ile ahşap inşaat malzemeleri oldu. Covid-19 salgınının üretim üzerindeki etkileri nisan ayında sert şekilde yaşandı. Mayıs ayında da sert daralmalar bekleniyor.

Haziranda inşaat sektöründe hızlı geri dönüş yaşandı

İnşaat sektörüne ait haziran ayı verileri, sektörün iktisadi faaliyetlerin açılması ile hızlı bir geri dönüş yaptığını gösterdi. Haziran ayında planlı ve kontrollü olarak iktisadi faaliyetlere dönüş başladı. Birçok sınırlama da kademeli olarak kaldırıldı. İnşaat sektörü Covid-19 salgınının ortaya çıkardığı koşullardan mayıs ayında kısmen etkilenirken, en çok mart ve nisan aylarında olumsuz etkilendi. Faaliyetler büyük ölçüde durdu, sektörde güven, mevcut iş seviyesi ve yeni alınan

siparişler en düşük seviyelerine geriledi. İnşaat malzemeleri sanayisi de inşaat sektöründeki bu sert düşüştten yine olumsuz etkilendi. Haziran ayında ise iktisadi faaliyetlere ve sosyal hayata planlı ve kontrollü bir geri dönüş başladı. İnşaat sektörü bu geri dönüşten olumlu etkilendi ve verileri itibarıyla hızlı bir toparlanma yaşadı. Dolayısıyla inşaat malzemeleri sanayisinin de bu toparlanmadan olumlu etkilenmesi bekleniyor.

Haziran ayında inşaat sektöründe faaliyetleri kısıtlayan faktörler azaldı. Talep yetersizliği haziran ayında geriledi. Finansman sorunlarının da hafiflediği görüldü. Diğer faktörlerin olumsuz etkileri de en aza indi. Bu itibarla sektörde hem mevcut iş seviyesi hem de yeni alınan siparişler önemli ölçüde arttı. Hızlı toparlanmanın olumlu ancak bu toparlanmanın sağlıklı ve kalıcı olmasının daha önemli olduğu görüldü.

Pandemi döneminin kredi olanakları inşaat sektörünü rahatlattı

İnşaat sektörü 2016 yılından itibaren yaşanan finansal şoklardan en çok etkilenen sektörlerin başında geliyor. Sektör 2016 yılından sonra kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan sorunları da yaşamaya başladı. İnşaat sektörü 2019 yılını küçülme ile kapattıktan sonra 2020 yılı ilk çeyrek döneminde de daraldı. İnşaat sektörü bir yandan küçülürken diğer yandan kullanılan kredilerin geri ödeme sorunlarını yaşamaya başladı. 2019 yıl sonu itibarıyla sektörde geri dönmeyen kredilerin oranı yüzde **10,9**'a yükseldi. Bu yüksek oran sektörün taze finansman kaynaklarına erişimini de zorlaştırdı.

Covid-19 süreci de inşaat sektörünü olumsuz etkiledi. Ancak kamunun bu süreçte tüm iktisadi faaliyetlerin desteklenmesine yönelik olarak açıkladığı çok sayıda kredi paketi inşaat sektörü için de olumlu oldu. Bu kapsamda 2020 yılı mart-mayıs döneminde inşaat sektörü **19,17** milyar TL ilave kredi kullanabildi. Geri dönmeyen krediler ise sabit kaldı. Bazı kredilerin yeniden yapılandırılması ile de orta ve uzun vadeli kredilerin payı yükseldi. İnşaat sektörü göreceli olarak, finansal açıdan kısmen rahatladı. Ancak kredilerin geri ödenebilmesi de büyük önem taşıyor.

İnşaat sektörü güven endeksi 2020 Haziran ayında Covid-19 öncesine geri döndü

TÜİK tarafından hazırlanan inşaat sektörü güven endeksi haziran ayında Covid-19 salgını öncesi mart güven seviyesine geri döndü. Covid-19 salgını etkileri ile güven endeksi nisan ayında sert düşüş göstermiş ve **47,7** puan seviyesine gerilemişti. Mayıs ayında **14,7** puan yükselen güven endeksi haziran ayında ise iktisadi faaliyetlere geri dönüş ile **20,6** puan birden arttı ve **83,0** puan seviyesine yükseldi. Böylece inşaat sektörü güven endeksi Covid-19 öncesi seviyesine geri döndü.

Mevcut inşaat işleri seviyesi haziranda 24,9 puan yükseldi

TÜİK verilerine göre haziran ayında işlere geri dönüş ile inşaat sektöründe mevcut işler seviyesi de **24,9** puan birden yükseldi. Nisan ayında mevcut işlerde Covid-19 salgınının etkisi ile çok sert bir daralma yaşanmıştı. İnşaat işleri mevcut seviyesi mayıs ayında **5,0** puanlık iyileşmenin ardından haziran ayında önemli bir artış gösterdi. Böylece inşaat sektöründe Covid-19 salgın dönemi öncesi mevcut devam eden işlere büyük ölçüde geri dönüldü. Ancak yeni işlerde henüz bir başlangıç yaşanmadı.

Yeni alınan inşaat işleri seviyesi haziranda 19,1 puan arttı

İnşaat sektöründe alınan yeni iş siparişleri de haziran ayında **19,1** puan artış gösterdi. Sektörde mevcut işlere geri dönüş kadar yeni iş siparişlerinin de alınması çok olumlu bir gelişme olarak yorumlandı. Yeni iş siparişlerinin sektördeki güven artışı ile örtüştüğü görüldü. Yeni iş siparişlerinin önümüzdeki aylarda yeni inşaat başlangıçlarını da desteklemesi bekleniyor. Haziran ayında yeni alınan iş siparişleri seviyesi Covid-19 dönemi öncesindeki iş siparişleri seviyesine de yaklaştı.

Konut kredilerinde büyüme sektörü destekliyor

İnşaat sektöründe konut inşaatları en önemli alanı oluşturuyor. Sektörde önemli bir yeni konut stoku bulunuyor. Bunların satışı ve stokunun eritilmesi ile yeni konut inşaatlarının hareketlilik kazanması bekleniyor. Bu çerçevede konut kredileri yine önemli bir işlev görmeye başladı. Covid-19 salgını ile zaten uzun süredir durgun olan konut satışları geriledi. Konut satışlarının yeniden canlandırılması için konut kredisi kampanyaları uygulanmaya başladı. 2019 yılının başından 2020 yılı mayıs ayı sonuna kadar neredeyse sabit kalan konut kredileri büyüklüğü haziran ayında 11 milyar TL arttı. Kredi büyümesinin sürdürülebilir olması istikrarlı bir konut talebi için önemli olacak.

Tablo.1 İnşaat Sektöründe Yurtiçi Bankalardan Kullanılan Krediler, Milyar TL

	KISA VADELİ	ORTA VE UZUN VADELİ	TOPLAM	GERİ DÖNMEYEN KREDİLER
2015	30,06	81,89	111,95	4,31
2016	35,71	105,05	140,76	5,42
2017	39,81	141,50	181,21	6,49
2018	46,67	173,52	220,19	12,44
2019	44,96	176,52	221,48	24,10
2020 MART	44,61	190,80	235,41	24,78
2020 MAYIS	47,87	206,71	254,58	24,62

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Türkiye İMSAD Hakkında

Kuruluşundan bu yana geçen 36 yılda, Türk inşaat sanayisini gerek yurt içinde gerekse yurt dışında temsil eden bir sivil toplum örgütü olan Türkiye İMSAD, 88 sanayici firma, 52 sektör derneği ve 3 üniversite üyesiyle, pazarda 32 binden fazla noktaya etkin bir şekilde ulaşmaktadır. Sürdürülebilir büyüme için yurt içinde ve yurt dışında işbirlikleri geliştiren Türkiye İMSAD, iç pazardaki gelişmeleri yakından izlemekte ve ihracatta ulaşılan başarının artarak sürdürülebilmesi için, dış pazarları yakından takip etmektedir. Türkiye İMSAD, inşaat sektörünün çok önemli grupları olan 35 farklı alt sektörü temsil etmektedir. 2011 yılında Brüksel, 2015 yılında ise Kamerun temsilciliğini kuran, sektörel projeler yürüten, raporlar yayınlayan Türkiye İMSAD, Avrupa Komisyonu'nun fonladığı birçok projeye de liderlik etmektedir.